

Sygn. akt **VII U 232/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Danuta Dadej – Więsyk

Protokolant - starszy sekretarz sądowy Wioletta Wójtowicz

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2016 roku w Lublinie

sprawy M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 25 stycznia 2016 roku, znak:(...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala M. G. prawo do emerytury począwszy od dnia (...)

Sygn. akt VII U 232/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 stycznia 2016 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. G. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Organ emerytalny odmówił ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (decyzja-k. 22 akta emerytalne).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł M. G. domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, iż wykonywał pracę w warunkach uciążliwych w okresach wymienionych we wniosku (k. 3).

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie - k. 4v. a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

M. G., urodzony (...), w dniu (...)roku złożył wniosek o emeryturę, z którego wynika, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1 - 4 a.e).

Przy wydawaniu decyzji organ emerytalny dysponował m.in. świadectwami wykonywania prac w warunkach lub szczególnym charakterze wydanym przez Miejski Zakład (...), z którego wynika, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresach: od 4.10.1979 r. do 31.05.1984 r., od 2.08.1986 r. do 31.03.1991 r., od 1.04.1991 r. do 31.12.2001 r. wykonywał prace w warunkach szczególnych na stanowiskach kierowca samochodu ciężarowego oraz w okresie od 1.06.1984 r. do 1.08.1986 r. na stanowisku brukarz – robotnik drogowy (k. 12-15 a.e.).

W aktach ZUS znajdowało się również świadectwo pracy z 10.11.2000 r.

Wydane przez Przedsiębiorstwo (...), z którego wynika, iż wnioskodawca w okresie od 9.12.1971 r. do 26.04.1973 r. i od 11.04.1975 r. do 11.05.1976 r. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę wymienioną w wyk. A dział XIV poz. 25 pkt. 1 zarz. Nr 9 MB i (...) z 1.08.1983 r.

Na podstawie złożonych przez wnioskodawcę dokumentów, organ ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 27 lat, 10 miesięcy i 14 dni. Żadnego z okresów zatrudnienia wnioskodawcy nie uwzględniono przy obliczaniu jego stażu pracy w warunkach szczególnych (karta przebiegu zatrudnienia – k. 21 oraz decyzja – k. 22 a.e.), z uwagi na braki formalne w złożonych opisanych wyżej dokumentach.

Sporne w niniejszym postępowaniu pozostają warunki pracy wnioskodawcy w Miejskim Zakładzie (...) w K. D..

M. G. został zatrudniony w Miejskim Zakładzie (...) w K. D. na podstawie umowy o pracę z dniem 4 października 1979 r. na stanowisku kierowcy samochodu specjalnego – bezpylnego- marki (...). W umowie przyznano m.in. dodatek za czynności ładowacza oraz dodatek szkodliwy (umowa o pracę – k. 15).

Na tym stanowisku skarżący pracował do dnia 1 czerwca 1984 r., gdy przeniesiono go na stanowisko robotnika drogowego w Zakładzie (...) (pismo z 29.06.1984 r.). Z dniem 1 sierpnia 1986 r. M. G. ponownie został przeniesiony na stanowisko kierowcy, z tym, że w okresie od 11.11.1985 r. do 31.03.1986 r. było mu powierzono stanowisko kierowcy akcji zimowej. Na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego skarżący był zatrudniony w (...) do dnia 31.12.2001 r. (a.o. – k. 15).

M. G. w okresie zatrudnienia w Miejskim Zakładzie (...) w K. D., za wyjątkiem okresu od 1.06.1984 r. do 1.08.1986 r., jeździł samochodami ciężarowymi powyżej 3,5 tony. Uprawnienia kategorii (...) posiadał od 28 września 1977 r. (prawo jazdy okazane na rozprawie).

Zakład (...) zajmował się budową wodociągów oczyszczalń, wywozem nieczystości, budową chodników. W zakładzie znajdowała się 4 osobowa grupa transportowa podlegająca kierownikowi Zakładu (...) w zależności od dyspozycji przełożonego wnioskodawca pracował jako kierowca beczkowozu z nieczystościami, śmieciarki lub kierowca ciągnika.

Do obowiązków skarżącego jako kierowcy beczkowozu, który stanowił samochód ciężarowy marki S., należało kierowanie pojazdem i jego obsługa, poprzez spuszczenie a następnie spuszczenie węża do szamba, wywóz nieczystości z terenu K. D..

Jako kierowca śmieciarki skarżący kierował również samochodem ciężarowym marki S. o ładowności powyżej 3,5 tony. Jeździł wraz z pomocnikiem po terenie K. D. i wywoził śmieci do miejscowości T. za P.. Równocześnie wykonywał wtedy czynności operatora – kierowcy pojazdu i ładowacza, ładując kosze ze śmieciami o pojemności 110 litrów każdy. Czynności te wykonywał co najmniej 8 godzin dziennie. W zimie wnioskodawca był kierowany do akcji zimowych. Jeździł wtedy jako kierowca ciągnika z rozrzutnikiem, rozsypując specjalną mieszankę, sól, piach po drogach K. D.. Pracował wtedy w systemie 12-tego godzinnym.

Natomiast w okresie przeniesienia na stanowisko robotnika drogowego w latach 1984-1986 r., M. G. łączył stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego i brukarza. Przywoził rano samochodem marki S. kostkę brukową, którą sam rozładowywał lub piach następnie pracował przy układaniu kostki, płyt chodnikowych. Wnioskodawca

przez okres zatrudnienia w (...) otrzymywał dodatek za szkodliwe warunki. Praca była uciążliwa z uwagi na kontakt z nieczystościami, śmieciami, kierowania pojazdami o dużej ładowności (zeznania wnioskodawcy).

Powyższy stan faktyczny został ustalony również w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawartych w aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Wobec tego dokumenty powyższe zostały obdarzone wiarą jako autentyczne i rzetelne, a przez to prawdziwe.

W świetle powyższych ustaleń należało również stwierdzić, iż zeznania skarżącego znajdującego odzwierciedlenie w dołączonych – dokumentach, spójne i logiczne, zasługują na pełne uwzględnienie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. G. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., późn. zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki,

na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według przepisu § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych

i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury M. G. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
 - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane (...) lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 25-letnim stażem pracy oraz że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Dokonując oceny, czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie kwestionowanych okresów zatrudnienia można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach, należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych na potwierdzenie tej okoliczności, które zostały zakwestionowane przez organ rentowy z przyczyn formalnych.

W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości wnioskodawcy ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć bowiem na uwadze, że wystawienie w sposób nie odpowiadający wymogom formalnym świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji braku jej sporządzenia bądź wadliwości, byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed ZUS, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c, który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza. W konsekwencji ustalenie przez Sąd w toku postępowania

odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych wnioskodawcy oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. pozwoliło ustalić w sposób

pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w okresach:

- od 4 października 1979 r. do 31 grudnia 1998 r. (19 lat 2 miesiące i 27 dni) kierowcy ciągnika, ładowacz, pracownik przy wywozie nieczystości, brukarz. Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w okresie od 4 października 1979 r. do 31 grudnia 1998 roku opisane są w wykazie A w dziale VIII, poz. 2 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., tj. „Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”, w dziale VIII poz. 1 i 3 ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie i prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsiennicowych, w dziale IX poz. 3 i poz. 6 prace przy wywozie nieczystości stałych i płynnych oraz prace na wysypiskach i wylewiskach nieczystości, a także prace przy przyzmach kompostowych z nieczystości miejskich i prace brukarzy.

Sumując wyżej wskazane okresy jako okresy pracy w warunkach szczególnych przekraczają one ustawowo wymagany próg prac w tychże warunkach wynoszący 15 lat i wynoszą łącznie 19 lat, 2 miesiące i 27 dni.

Jak więc wynika z poczynionych ustaleń M. G. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył (...) lat życia, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagane 15 lat. Tym samym wnioskodawca spełni wszelkie przesłanki do ustalenia mu prawa do emerytury od dnia (...) roku, tj. od dnia złożenia wniosku - art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

jg